

**UAB „AUŠRINIS“ VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO
ĮRENGIMO BIRŽU R. SAV., PAROVĖJOS SEN.,
PADVARIEČIŲ K., LEITIŠKIŲ K., JASIŠKIŲ K.
TERITORIOJE**

**POVEIKIO ĮSTEIGTOMS AR POTENCIALIOMS
„NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO
NUSTATYMAS**

https://www.123rf.com/photo_141887885_wind-power-turbine-alternative-energy-vector-illustration-design.html?vti=undefined-1-76

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:

Inga Baronienė, direktorė, UAB „Aušrinis“

Poveikio „NATURA 2000“ reikšmingumo rengėjas:

Liutauras Stoškus, direktorius, VšĮ „Darnaus vystymosi centras“

Atsakingas rengėjas: Liutauras Stoškus

Parengta: 2023-01-23

Atnaujinta:

Versija: 2.0

Suderino: Inga Baronienė

Vilnius

POVEIKIO ĮSTEIGTOMS AR POTENCIALIOMS „NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO NUSTATYMAS

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius

UAB „Aušrinis“, įmonės kodas 305966679, Subačiaus g. 1-1, 01302 Vilnius, tel. Nr. +37065788187, el. p. ausriniovejas@gmail.com

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas

UAB „Aušrinis“, įmonės kodas 305966679, Subačiaus g. 1-1, 01302 Vilnius, tel. Nr. +37065788187, el. p. ausriniovejas@gmail.com

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas (įskaitant numatomas technologijas ir pajėgumus bei priemones neigiamo poveikio aplinkai prevencijai vykdyti, poveikiui sumažinti ar kompensuoti)

Planuojama pastatyti iki 6-ių vėjo elektrinių (toliau – VE) parką elektros energijos gamybai žemės sklypuose, esančiuose Biržų r. sav., Parovėjos sen., Padvariečių k., Leitiškių k., Jasiškių k. (žr. **1 ir 2 pav.**).

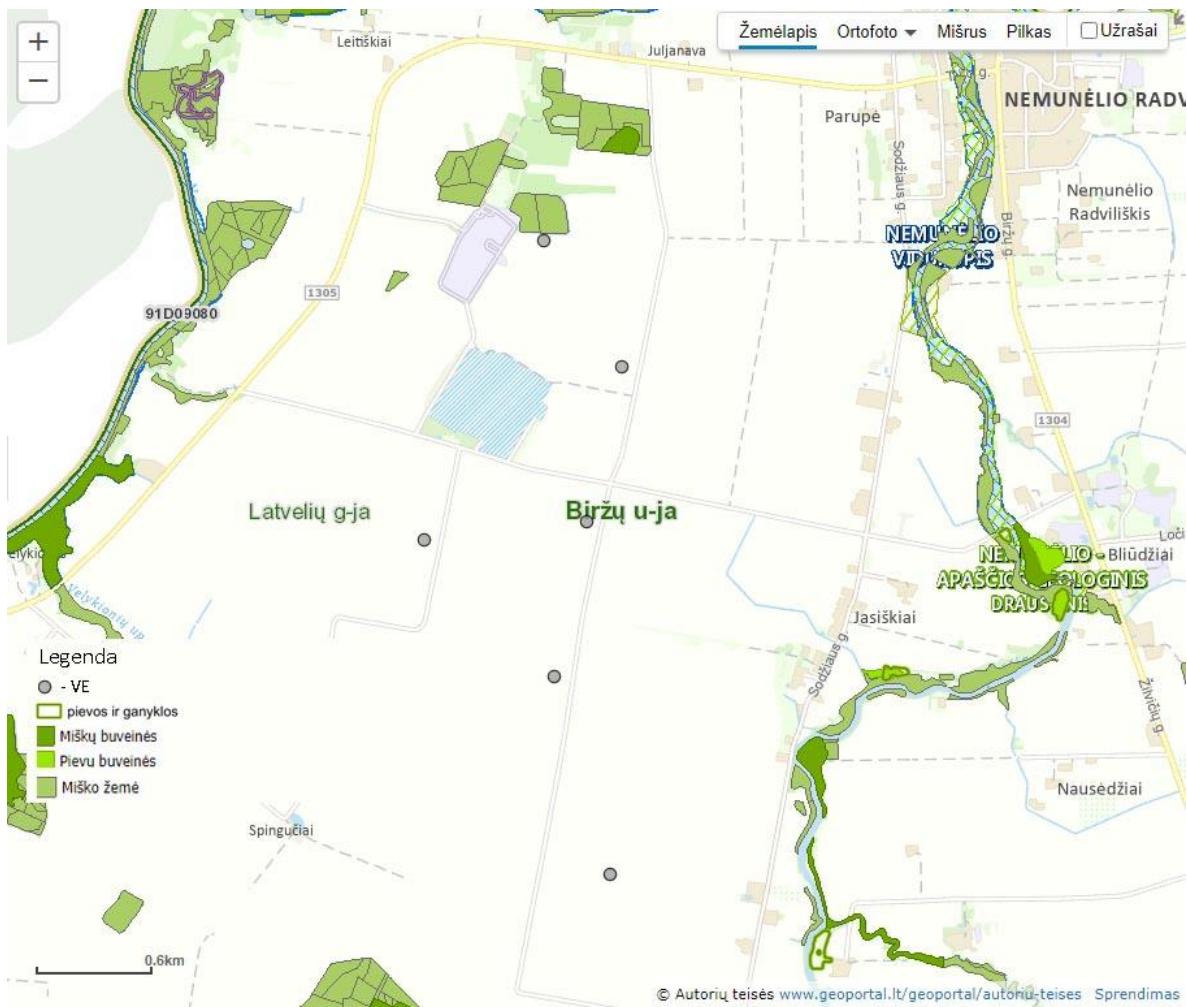
Planuojama elektros transformatorių pastotė (toliau – TP), kuri bus įrengta Biržų r. sav., Parovėjos sen., Ubiškių k.

PAV atrankos dokumentas rengiamas ankstyvoje planavimo stadijoje, todėl šiuo metu planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) organizatorius nėra nuspindės, kokio gamintojo vėjo elektrinės bus statomos.

PAV atrankos dokumente triukšmo skaičiavimuose vertinamas triukšmingiausias VE modelis su žemiausiu bokštu – General Electric GE 6.0, o šešeliavimo skaičiavimams vertinamas aukščiausias VE modelis – Vestas V172-7,2 poveikis aplinkai, kitų alternatyvių modelių techniniai duomenys pateikiami **1 lentelėje**.

Poveikio kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei vertinime laikoma kad gali būti statomos aukščiausios (iki 252 m) VE su rotoriaus diametru 172 m.

PŪV įgyvendinimo metu numatomos poveikio aplinkai mažinimo priemonės yra išvardintos **2 lentelėje**.

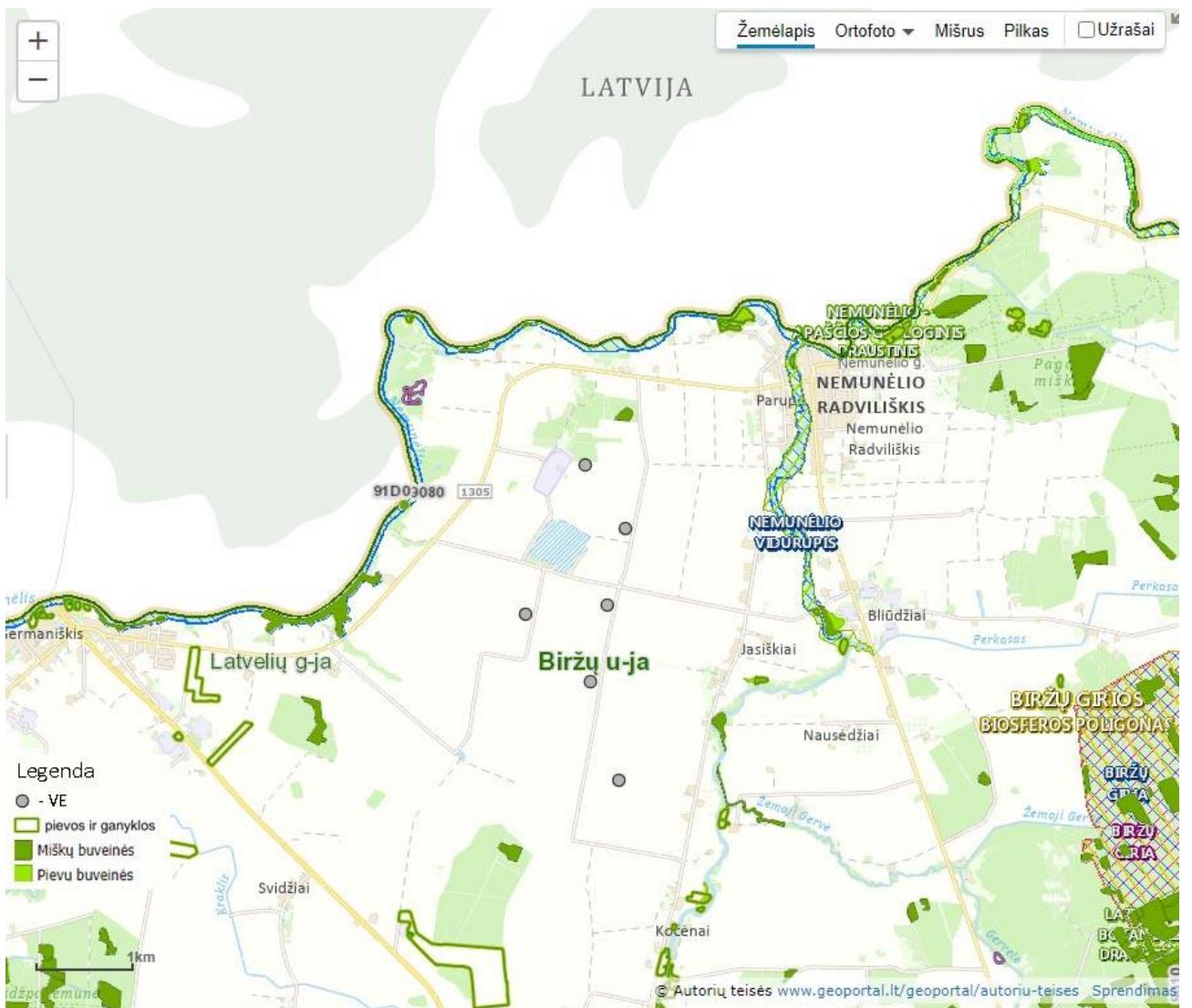

1 pav. VE išdėstymas teritorijoje.

1 lentelė. VE modelių pagrindiniai techniniai duomenys. Šaltinis: Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo Biržų r. sav., Parovėjos sen., Padvariečių k., Leitiškių k., Jasiškių k. poveikio aplinkai vertinimo atrankos dokumentas, 2022

Modelis*	VE modelių pavyzdžiai				Apibendrinti vertinami VE fiziniai-techniniai parametrai
	GE 6.0-164	Nordex N163/5.X-5,700	Siemens Gamesa SG 5.8-170	Vestas V172-7,2	
Nominali galia, MW	6,0	5,7	6,6	7,2	Iki 8,0
Bokšto (stiebo) aukštis, m	167	164	165	166	167 (triukšmui)
Rotoriaus diametras, m	164	163	170	172	172 (šešeliaivimui)
Bendras VE aukštis, m	249	245,5	250	252	Iki 252
Preliminari vienos VE elektros energijos gamyba per metus	22–25 mln./kW				

*Projekto įgyvendinimo metu gali būti pasirinkti kiti tuo metu rinkoje prieinami analogiški, panašių charakteristikų skirtingų gamintojų vėjo elektrinių modeliai.

2 pav. VE išdėstymas teritorijoje.

2 lentelė. PAV atrankos dokumente numatytos poveikio aplinkai mažinimo priemonės. Šaltinis: Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo Biržų r. sav., Parovėjos sen., Padvariečių k., Leitiškių k., Jasiškių k. poveikio aplinkai vertinimo atrankos dokumentas, 2022

Eil. Nr. .	Aplinkos komponentas	Priemonė	Igyvendinimo etapas
1.	Vanduo	Planuojamuose žemės sklypuose VE bus išdėstytos už paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ribų. Esant poreikiui kabelį tiesi per upelius ar kanalus, linija bus tiesiama prastumimo būdu, t. y. upelių vaga nebus pažeidžiama kasant atviru būdu.	Planavimo etapas
		VE įrengimo metu, esant poreikiui, melioracijos įrenginiai bus perkeliami, nepažeidžiant jų sistemos.	Statybos darbai
2.	Dirvožemis	VE įrengimo, transformatorinės pastotės statybos, kabelių tiesimo bei privažiavimo kelių įrengimo metu nukastas derlingas dirvožemio sluoksnis bus sandėliuojamas tam numatytoje vietoje.	Statybos darbai

		Užbaigus VE parko įrengimą darbų zona bus sutvarkoma, iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje, derlingasis dirvožemio sluoksnis paskleidžiamas parko teritorijoje ir apželdinamas.	Statybos darbai
3.	Kraštovaizdis	VE pajungimo kabelių linijų trasos parinktos taip, kad nebūtų dėl to vykdomi miško ar kitų želdinių kirtimai.	Planavimo etapas
		VE bokštų statybos vietas, vidinių privažiavimų kelių trasos parinktos išsaugant teritorijoje esančius laukų miškelius, želdinių grupes bei teritorijoje augančius pavienius medžius.	Planavimo etapas
		Išsaugotas nuimtas derlingas dirvožemio sluoksnis panaudojamaspažeistų žemės plotų atkūrimui.	Statybos darbai
4.	Visuomenės sveikata	Statybos darbai bus vykdomi tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ (patvirtinta LR AM 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 325) nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių. VE parko įrengimo darbus numatoma vykdyti tik darbo dienomis dienos metu.	Statybos darbai
5.	Socialinė-ekonominė aplinka	Esami lauko keliai, kurie bus naudojami VE įrengimui ir aptarnavimui, pagal poreikį bus sustiprinti: greideriuojamai, užlyginamos esamos duobės, atnaujinama žvyro danga. Vietinės reikšmės keliai periodiškai prižiūrimi. Žvyrkelių dulkėjimo mažinimui numatomos priemonės: vietas kelių sutvarkymas, kelio dangos drėkinimas.	Statybos darbai/Eksplotacija
6.	Biologinė įvairovė: paukščiai ir šikšnosparniai	Bus parengta ir suderinta paukščių ir šikšnosparnių vienerių metų monitoringo programa dėl galimo VE parko poveikio migruojantiems ir perintiems paukščiams bei besiveisiantiems ir migruojantiems šikšnosparniams ir kas 5 metai atliekamo: <ul style="list-style-type: none">- aplinkos sąlygų, dėl kurių paukščių ar šikšnosparnių žūčių rizika galėtų tapti reikšminga, vertinimo, jei vienerių metų vertinimas nustatytų, kad poveikio rizikos nėra ar jি yra nereikšminga;- poveikio mažinimo priemonių efektyvumo vertinimo, jei būtų nustatyta, kad dėl reikšmingo poveikio rizikos poveikio mažinimo priemonės yra reikalingos. Nustačius reikšmingo poveikio riziką poveikio mažinimo priemonės ir jų efektyvumo vertinimo monitoringo programa yra suderinama su atsakinga institucija. <p>Poveikio paukščiams ir šikšnosparniams mažinimo priemonės, kurios gali būti taikomos nustačius galimą reikšmingo poveikio riziką:</p> <ul style="list-style-type: none">- siekiant sumažinti galimas migruojančių šikšnosparnių žūtis: VE veiklos pradžios nustatymas esant didesniams nei 6 m/s vėjo greičiui šikšnosparnių migracijos periodu, taikant šią priemonę nuo saulės nusileidimo iki patekėjimo. Priemonės taikymas turi būti patikslintas atlikus monitoringą.- siekiant sumažinti galimas paukščių žūtis: paukščių aptikimo įrangos – radaro/spec. detektorius – montavimas poveikį sukeliančiose VE. Montuojama speciali įranga, stabdanti vėjo elektrinės darbą, jei rotorius sukimosi zonoje aptinkamas artėjantis paukštis (identifikuojamas nuotoliniu būdu). Priemonės techniniai parametrai bus nustatyti derinant priemonę su atsakinga institucija .- prisdėti prie retų ir jautrių VE poveikiui paukščių rūsių išsaugojimo vykdant jų monitoringą ir stebėseną	Planavimo etapas Planavimo ir veiklos vykdymo etapai

		<p>nuotolinėmis telemetrinėmis priemonėmis. Gretimoje aplinkoje perintiems jautriems VE poveikiui paukščiams (plėšriesiems paukščiams) uždėti 2–4 telemetrinius įrenginius (siųstuvus) ir stebėti jautrių rūsių judėjimą, naudojamas teritorijas vietoje prieš statybas ir po VE statybos darbų. Taip surinkti žinių apie kyylančių konfliktų dėl VE veiklos galimus valdymus ir sukauptas žinias pritaikyti praktiskai mažinant poveikį jautrioms VE poveikiui paukščių rūsimis nustatant VE stabdymo laikotarpį, pavojingus skrydžio aukščius ir kitų efektyvių paukščių susidūrimo su VE išvengimo priemonių paieškai;</p> <ul style="list-style-type: none"> – mitybinių buveinių keitimas prie VE, padarant jas mažiau patrauklias jautrioms VE paukščių ar šikšnosparnių rūsimis ir natūralių buveinių atkūrimas dirbamuoose laukuose toliau nuo VE, padarant jas patrauklias plėšriesiems paukščiams. Šios priemonės išgvendinimas būtų galimas tik tokiu atveju, jeigu VE savininkas turėtų teises į šių žemės sklypų naudojimą; – kitų kompensacinių priemonių, prisidedančių prie jautrių VE poveikiui rūsių išsaugojimo, atkūrimo, taikymas. Priemonės bus parinktos atliekant paukščių ir šikšnosparnių monitoringą. 	
--	--	--	--

Įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis nagrinėjamas, pavadinimai, plotai (ha) ir randami Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai ir (arba) rūsys (ženklu (*) pažymimos priorititinės Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ir rūsys). Taip pat informacija apie teritorijose vykdytus saugomų vertybų tyrimus ir monitoringą bei jų duomenų analizę

Artimiausiai VE parko Lietuvos teritorijoje yra 3 „Natura 2000“ teritorijos: PAST ir BAST Biržų giria (už 4,5 km) ir BAST Gipsokarsto ežerai ir jų apyežeriai (už 10,5 km). BAST kriterijus atitinkanti vietovė yra viena - BAST Nemunėlio vidurupis (už 1,4 km).

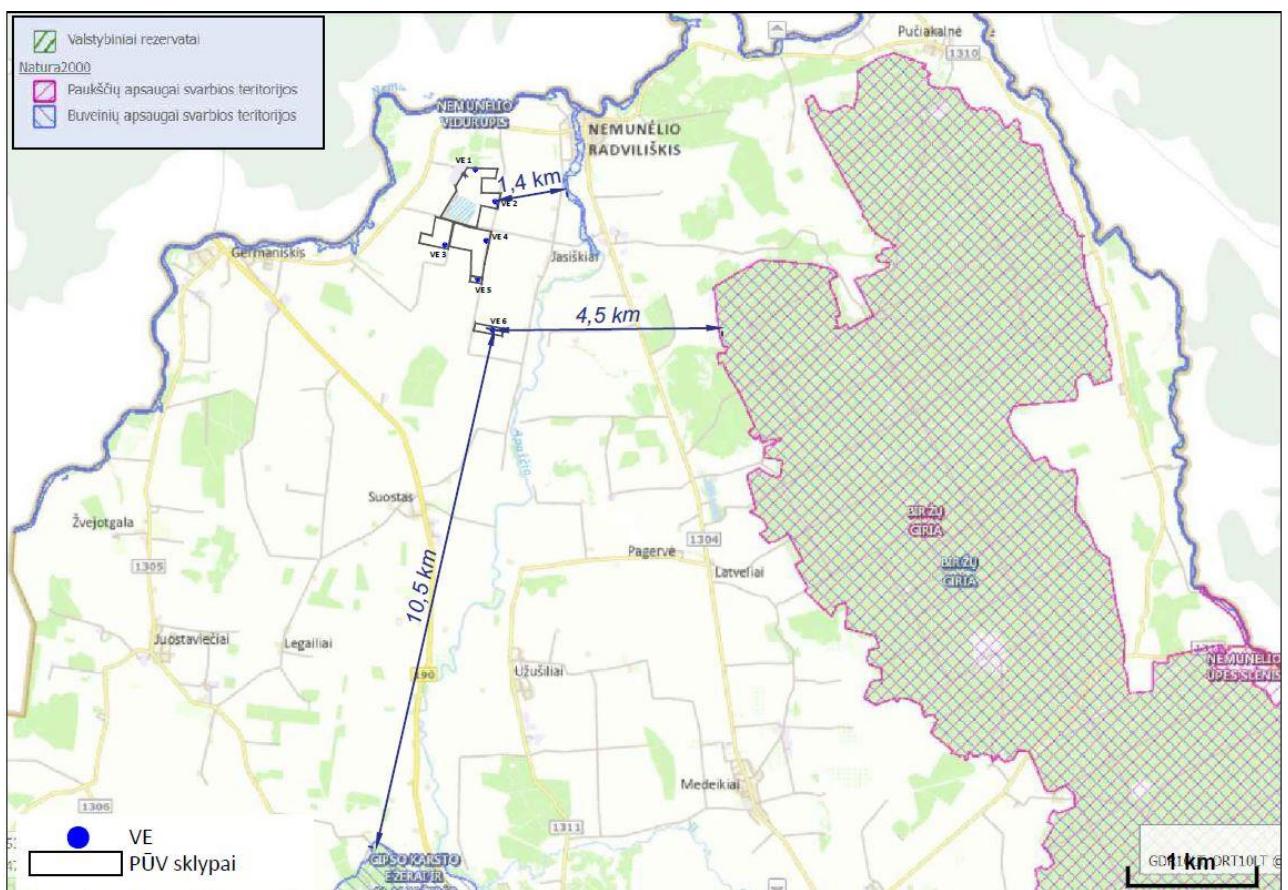
Potencialios ir įsteigtų „Natura 2000“ teritorijų lokalizacija VE parko atžvilgiu yra pateikta **2 pav.**

Potencialios ir įsteigtų „Natura 2000“ teritorijų steigimo tikslai yra pateikti **3 lentelėje**.

3 lentelė. Potencialios ir įsteigtų „Natura 2000“ teritorijų steigimo tikslai

Saugoma teritorija	Apsaugos statusas	Plotas, ha	Steigimo tikslas, saugoma vertybė
Biržų giria	PAST	17683,678682	Juodujų gandru (<i>Ciconia nigra</i>), mažųjų erelių réksnių (<i>Clanga pomarina</i>), jerubių (<i>Bonasa bonasia</i>), griežlės (<i>Crex crex</i>), gervės (<i>Grus grus</i>), uralinės pelėdos (<i>Strix uralensis</i>), žvirblinės pelėdos (<i>Glaucidium passerinum</i>), pilkosios meletos (<i>Piccus canus</i>), tripirščių genių (<i>Picoides tridactylus</i>) apsaugai
Biržų giria	PAST	17683,678682	EB svarbos buveinių - 9010 *Vakarų taiga, 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai - ir tikslinių rūsių – lūšies (<i>Lynx lynx</i>), ūdros (<i>Lutra lutra</i>), baltamargės šaškytės (<i>Euphydryas maturna</i>), didžiojo auksinuko (<i>Lycaena dispar</i>) - apsaugai
Nemunėlio vidurupis	Vietovė, atitinkanti BAST kriterijus	377,948955	EB svarbos buveinių - 6210 Stepinės pievos; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 8210 Karbonatinės uolienų atodangos; 9180

			*Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 *Aliuviniai miškai; 91F0 Paupių guobynai - ir tikslinių rūsių - ovaliosios geldutės (<i>Unio crassus</i>), paprastojo kūjagalvio (<i>Cottus gobio</i>), paprastojo kirtiklio (<i>Cobitis taenia</i>), ūdros (<i>Lutra lutra</i>) - apsaugai
Gipsokarsto ežerai ir jų apyežriaiai	BAST	1240,025025	EB svarbos buveinės 3190 Gipso karsto ežerų apsaugai

2 pav. Artimiausios saugomos ir „Natura 2000“ teritorijos. Šaltinis: LR saugomų teritorijų valstybės kadastras. Šaltinis: Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo Biržų r. sav., Parovėjos sen., Padvariečių k., Leitiškių k., Jasiškių k. poveikio aplinkai vertinimo atrankos dokumentas, 2022

Remiantis Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, žalos paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir pašalinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo projektu, iš „Natura 2000“ teritorijoje saugomų tikslinių rūsių juodieji gandrai, mažieji ereliai rėksniai ir gervės (saugomos sankauptų vietas) yra jautrios vėjo elektrinių poveikiui. Taip pat jautrios yra ir tame dokumente nenurodytos griežlės. Joms poveikis daromas dėl ištumimo sunaikinus buveines. Konflikto su kitoms saugomomis rūsimis nėra ar pačioms „Natura 2000“ teritorijoms nėra, jose saugomos kitos vertybės nėra jautrios VE poveikiui esamu atstumu, kabeliai ir kita infrastruktūra per jas neplanuojami, darbai nepakeis jų hidrologinio režimo.

Tyrimų duomenys rodo, kad juodųjų gandru populiacija Biržų girioje metai iš metų mažėja. Jei 2004 metais buvo vertinama, kad Biržų girioje jų gyvena 10-12 porų, tai 2015 metais buvo priskaičiuojama tik 2-4 poros. Kaip nurodoma juodojo gandro (*Ciconia nigra*) apsaugos plane,

maitinimuisi naudojamos buveinės, kuriose gausu smulkios faunos: miško upės, kanalai, tvenkiniai, ežerai, įvairaus tipo pelkės, bebravietės, užmirkę kirtavietės, šlapi medynai, šlapios pamiskių pievos. Ir tik po veisimosi sezono dažniau sutinkamas atvirame kraštovaizdyje. Paukščiai, auginantys jauniklius, maitintis gali skristi į tinkamas buveines, esančias net už 22,6 km nuo lizdų. Vidutinis suaugusio juodojo gandro grobio paieškos plotas yra apie 54 000 ha. Tačiau tai rodytų prastą mitybinę bazę lizdavietės aplinkoje. Kai maisto yra pakankamai, paukščiai neskrenda maitintis į nutolusias teritorijas. Studijos rodo, kad 79-98 proc. stebėtų skrydžių vyksta 3 km spinduliu. Nuo 2 iki 21 proc. skrydžių yra padaroma 6 km spinduliu nuo lizdo.

Lietuvos ornitologų teigimu , juodasis gandras perskrisdamas paprastai vengia atvirų vietų, laikosi priedangų. Tačiau tai įrodančių studijų nėra atlikta. Vokietijoje atlikti stebėjimai to nepatvirtina .

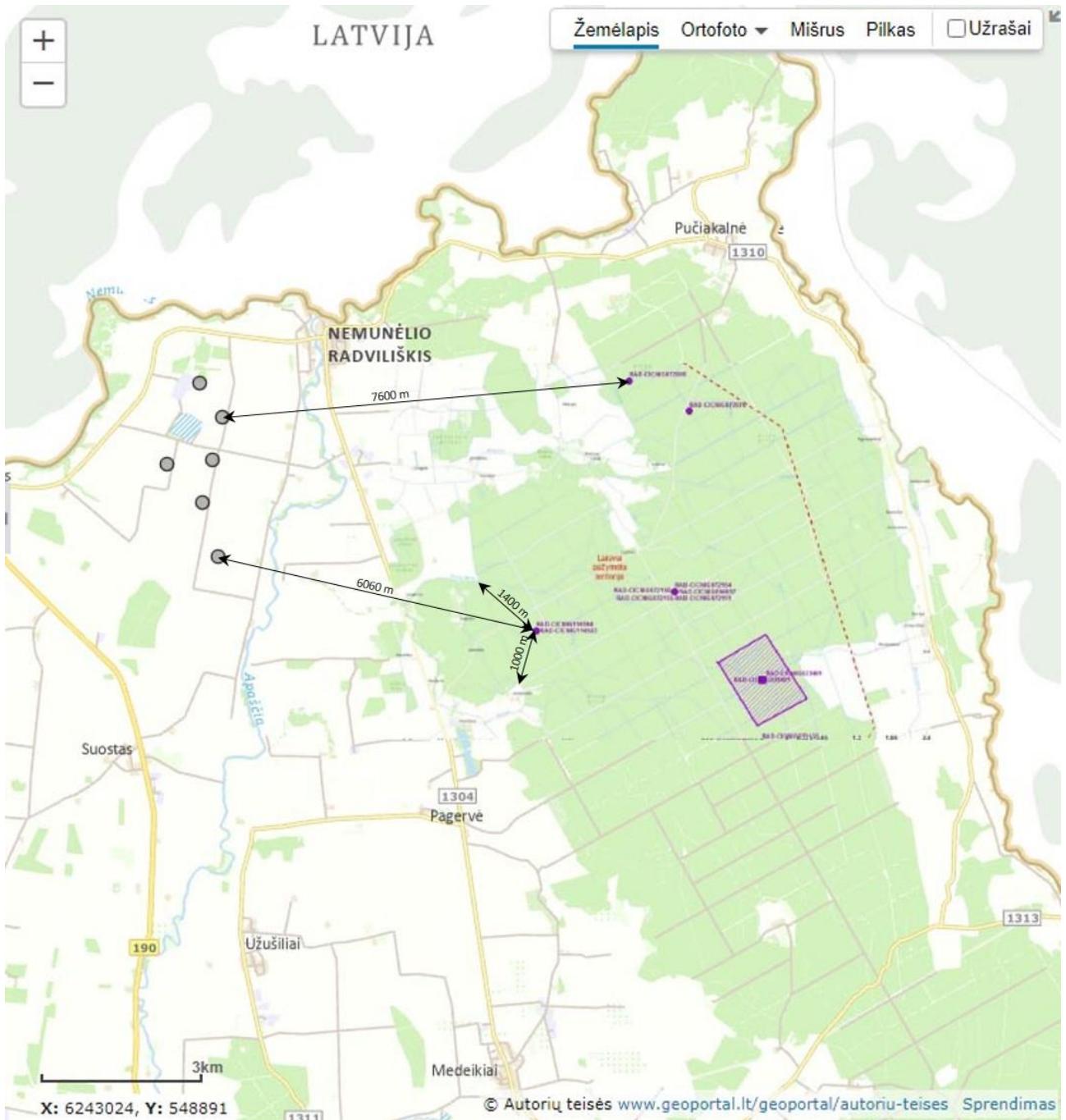
Vėjo elektrinių parkuose, esančiuose 0,55-1,3 km atstumu nuo lizdaviečių, atliktų tyrimų pagrindu padaryti vertinimai sako, kad nuo 8 iki 32 proc. skrydžių juodasis gandras atlieka kritiniame rotoriaus menčių aukštyje . Mažesniu nei 250 m atstumu nuo VE juodasis gandras skrido 6-8 proc. atvejų. Nors stebėjimai rodo, kad dažniausiai juodasis gandras neskrenda tiesiai per VE parką, tokie atvejai galimi, kur tarp jėgainių yra gana platūs koridoriai. Studijų laikotarpiu nei vienas susidūrimas su vėjo jėgaine nebuvo stebimas.

Tyrėjai daro išvadą, kad net ir esant mažam atstumui tarp lizdavietės ir vėjo parkų (0,55-1,3 km atstumu), tik labai maža dalis daromų skrydžių gali būti įvardinami kaip rizikingi. Panašu, kad juodieji gandrai gerai pastebi kliūtis ir jų išvengia.

Iš apžvelgtos informacijos darytina išvada, kad mitybinių plotų pakankamumas lizdavietės aplinkoje yra pagrindinė sąlyga užtikrinanti, kad juodiesiems gandrambs nereikėtų skristi maitintis dideliu atstumu ir tuo pačiu leidžianti išvengti susidūrimo riziką. Mitybos sąlygos gali labai įvairuoti priklausomai nuo metų. Sausesnais metais sąlygos bus prastesnės. Ypač juodajam gandrui gali būti nepalanki kelių iš eilės sausringų metų situacija. Tai esmingai gali keisti juodojo gandro mitybinius įpročius ir maitinimosi teritorijas. Todėl siekiant išsaugoti šios rūšies populiaciją nėra kito geresnio varianto, kaip taikyti minimalaus ir optimalaus atstumo iki lizdinės (veisimosi) teritorijos kriterijus, - užtikrinti, kad VE nebūtų statomas arčiau negu minimalus atstumas ir taikomos poveikio mažinimo (VE matomumo didinimo) priemonės nuo minimalaus iki optimalaus. „Lizdinė“ ar „veisimosi teritorija“ dažniausiai yra laikoma teritorija, esanti tam tikru spinduliu nuo lizdo. Pagal bendruosius buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus juodiesiems gandrambs yra išskiriama 200 m spinduliu veisimosi vieta. Dar 300 m aplink ją yra nustatyta apsauginė zona, kurioje gali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai neperėjimo laikotarpiu. Prie „veisimosi vietų“ taip pat priskiriami ir kompaktiški 10-15 ha dydžio medynai, kurie yra tinkami juodujų gandų lizdavietėms.

Kaip parodyta **3 pav.**, nuo artimiausios planuoojamos VE iki žinomas juodojo gandro lizdavietės yra virš 6 km atstumas. Lizdavietė yra aktuali, SRIS įrašai iš 2018 ir 2020 metų stebėjimų. Nuo lizdavietės iki artimiausio miško pakraščio yra apie 1 km. Kita lizdavietė – už 7,6 km, tačiau SRIS įrašas 1996 metų, nėra žinoma, ar aktualus. Bet kokiui atveju tai yra tolesnė lizdavietė¹ (žr. **3 pav.**).

¹ Spalviškių, ir Būginių girinkijoje žinomas perėjimo vietas yra gerokai toliau į pietus ir schemaje neparodytos.

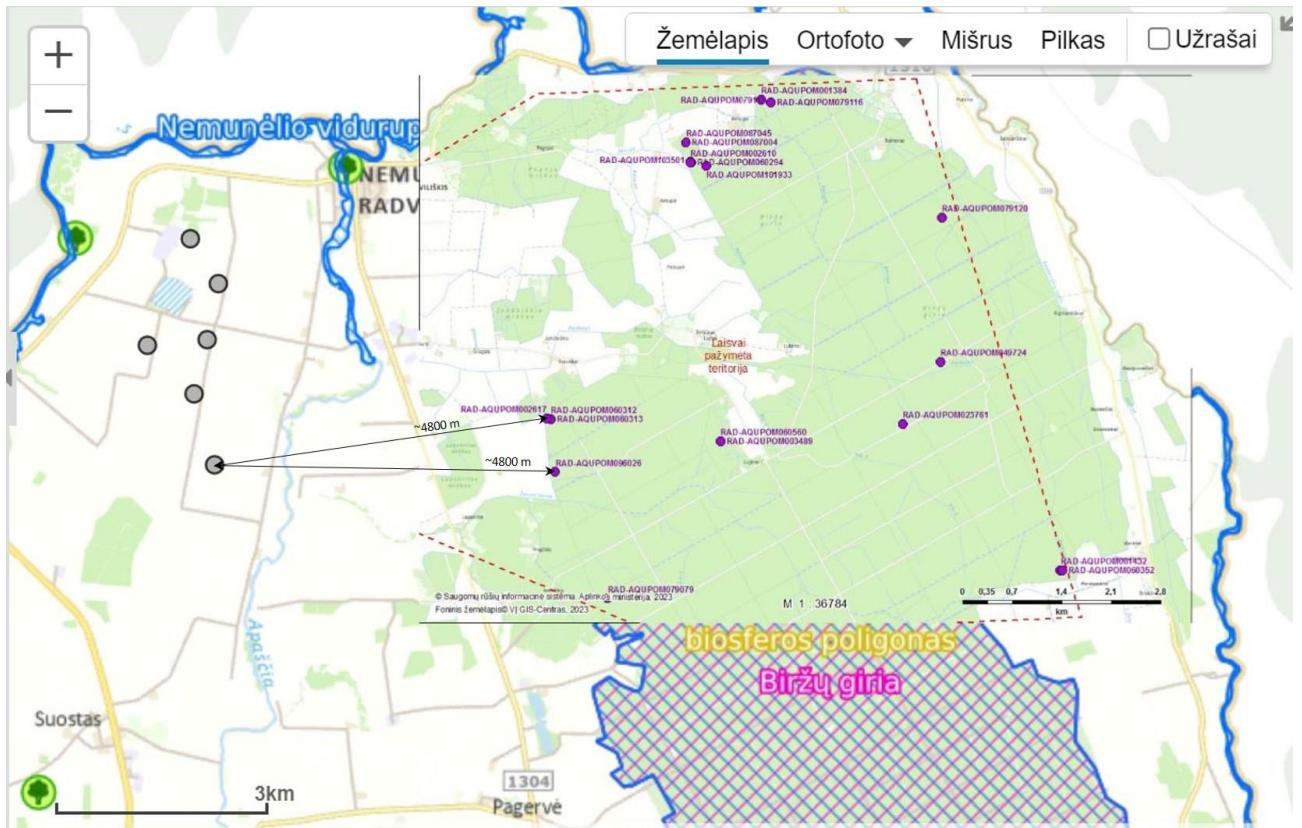

3 pav. Juodojo gandro lizdavietės (violetiniai taškai) SRIS duomenimis. Pilki taškai – planuojamos VE vietas. Šaltinis: SRIS, 2023-04-03

Penki ar šeši kilometrai turėtų būti tas optimalus atstumas, už kurio poveikis juodajam gandru perėjimo metu turėtų būti laikomas kaip nulinės rizikos. Nors juodieji gandrai yra itin prisirišę prie savo perėjimo vietų, atstumą būtų logiška skaičiuoti nuo teritorijos, skirtos jų apsaugai ribos, nes laikui bėgant lizdavietės vieta gali kisti, atsirasti naujų lizdaviečių. Minimalų atstumą galėtų apspręsti situacija vietoje. Nagrinėjamo VE parko atveju Apaščios upė galėtų būti laikoma tokia gamtine riba, už kurios arti patrauklių mitybinių plotų juodajam gandru nėra. BAST ir PAST Biržų girios riba yra už 4,5 km nuo artimiausios VE, todėl reikšmingas poveikis juodajam gandru nėra numatomas. Poveikio mažinimo priemonės nėra reikalingos.

Mažojo erelio rėksnio populiacijos gausumas Biržų girioje vertintas du kartus. 2012 metais jo gausumas buvo vertinamas 8-9 poromis, o 2015 metais – 20 porų, nors registruotos buvo tik 6-7 poros². Turimų duomenų neužtenka būklės pokyčiams įvertinti.

SRIS duomenys rodo, kad artimiausios nuo VE esančios lizdavietės yra maždaug už 4,8 km (2012 ir 2017 metų stebėjimai, žr. **4 pav.**). Apie mažojo erelio rėksnio stebėjimus už Biržų girios ribos į VE pusę SRIS įrašų nėra.

4 pav. Mažojo erelio rėksnio lizdavietės (violetiniai taškai) SRIS duomenimis. Pilki taškai – planuoojamos VE vietas. Šaltinis: SRIS, 2023-04-04

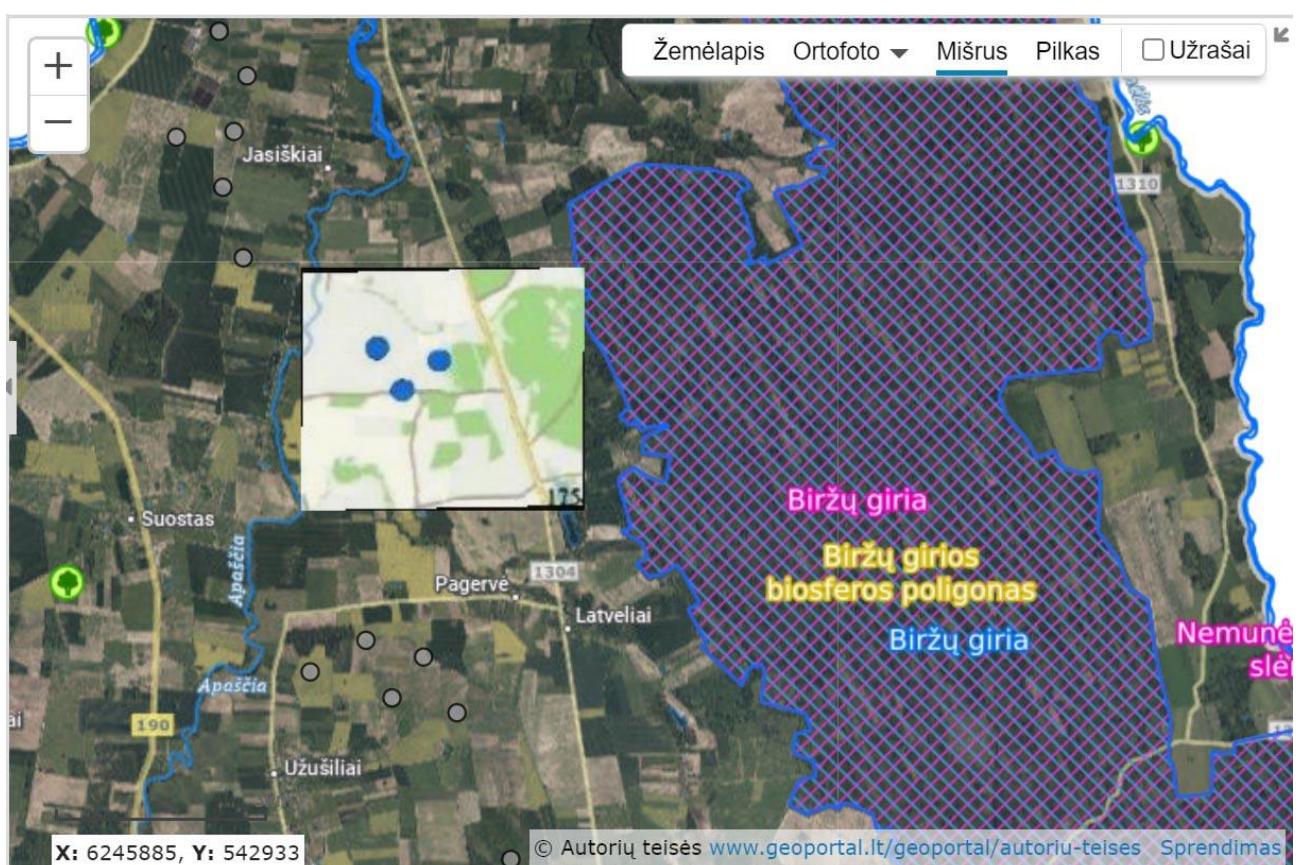
Pilkosios gervės populiacija Biržų girioje stebėta 2004 – 2013 metais. Per visą stebėjimų laikotarpi būdavo priskaičiuojama arba įvertinama po 25-30 ir daugiau porų. Nepalankią pokyčių gervių buveinėse nenustatyta. Kadangi 2013 metais gervių gausumas buvo vertinamas tik stebėjimų maršrutas/stebėjimo taškais aprépiamose teritorijose, o ankstesniais metais buvo taikomas gausumo ekstrapoliavimo visam PAST plotui metodas, todėl įvertinti gervių gausumo pokyčių nėra galimybės. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad tik stebėjimų taškuose/maršrutoose įvertintas gervių gausumas praktiškai atitinka ankstesniais metais visam teritorijos plotui ekstrapoliuotą rūšies gausmą, manytina, kad per pastarajį dešimtmetį gervių populiacija PAST yra išaugusi.

Griežlė populiacijos gausumas Biržų girioje yra nepastovus. 2009 metais buvo vertinama 13-15 porų, 2011 metais – 40-45 poromis, 2013 metais – 10-16 porų, 2015 metais - 15-20 porų.

² Gamtos tyrimų centras. Europos Bendrijos svarbos rūšių būklės bei invazinių augalų ir gyvūnų rūšių tyrimų atlikimo paslaugų viešasis pirkimas – IX dalis. Ataskaita, 2016

Kiti vykstantys ar patvirtinti planuojamos ūkinės veiklos projektai įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijoje

Biržų giriuje vykdoma miškininkystė, medžiojama. Apie kitas ūkines veiklas ir projektus informacijos neturima. Taip pat nėra informacijos, kad kokia ūkinė veikla būtų vykdoma vietovėje, atitinkančioje BAST kriterijus Nemunėlio vidurupis ir BAST Gipsokarsto ežerai ir jų apyžeriai. VE artimojoje aplinkoje šiuo metu nėra vėjo jėgainių. UAB „Bionalis“ 2022 metais yra atlikęs atranką dėl poveikio vertinimo trims jėgainėms Nausėdžių kaime šiauriau nagrinėjamo VE parko. Taip pat 6 VE Parovėjos seniūnijoje arčiau Latvijos sienos planuoja statyti UAB „Stalita“ (žr. **5 pav.**) „UAB „Biržų vėjas“ yra paskelbęs pranešimą apie vėjo jėgainių parko šioje teritorijoje PAV pradžią. UAB „Biržų vėjas“ planuoja 35 VE, jų planuojamos vietas nėra šiuo metu žinomos. Teritorija yra patraukli vėjo vystymui ir ją gali būti siekiama pilnai išnaudoti energijos iš vėjo gamybai. Teritoriją pilnai išisavinant vėjo energetikai, aukštos VE sudarys ištisinį barjerą paukščių migracijai iš vakarinės pusės į Biržų girią, o nagrinėjamo VE parko poveikio tikimybė proporcingai mažės bendrame kontekste. Didesni koncentruoti VE klasteriai yra geriau paukščių pastebimi ir aplenkiami, tačiau didelių atsirandančių barjerų poveikis saugomų rūsių populiacijoms NATURA teritorijoje nėra žinomas.

5 pav. UAB „Aušrinis“ (pilki 6 taškai žemėlapio viršuje, kairėje pusėje), UAB „Bionalis“ (3 mėlyni taškai iškarpoje), ir UAB „Stalita“ (6 pilki taškai apatinėje žemėlapio dalyje, žemiau iškarpos) planuojamos VE.

Veiklos analizė			
A dalis		B dalis	
Aspektai	Pastabos	Atskirų veiklos aspektų poveikio reikšmingumas (reikšmingas/nereikšmingas/nežinomas)	Pastabos
<p>Individualūs planuojamos ūkinės veiklos elementai (pavieniu ar kartu su kitais planais ar programomis) ar jų kombinacijos, kurie gali daryti poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dabartinis žemės naudojimo pobūdis: žemės ūkio paskirtis • statybų mastas (dydis): statomos vėjo elektrinės maždaug 380 ha plote. • žemės paėmimo poreikis, teritorijos dydis (ha), kur numatoma keisti pagrindinę žemės tikslinę paskirtį, nurodant, iš kokios paskirties į kokią: iki 0,15 ha dydžio plotų po 6 vėjo jėgainėmis paskirtis būtų keičiama į „kitą“. • atstumas nuo įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų arba pagrindinių teritorijų vertybų: nuo BAST kriterijus atitinkančios vietovės Nemunėlio vidurupis - 1,4 km; nuo BAST ir PAST Biržų giria – 4,5 km; nuo BAST Gipsokarsto ežerai ir jų apyežeriai – 10,5 km. • resursų poreikiai (dideli energijos ar gamtos išteklių poreikiai): nėra. • emisijos (i žemę, vandenį, orą), išskaitant triukšmą: statybų metu nereikšmingas teršalų pateikimas į orą su transporto išmetamosiomis dujomis. • įgyvendinimo ir eksploatacijos metu susidarysiantis didelis atliekų kiekis (nurodant kategoriją): didelio nebus. • uždarymo (veiklos nutraukimo) metu susidarysiantis didelis atliekų kiekis (nurodant kategoriją): 20 01 40 metalai, 16 02 13 04 stambi elektroninė įranga, 10 11 03 stiklo pluošto medžiagų atliekos • numatomi didelės apimties žemės kasybos darbai: Didelės žemės kasybos darbai įrengiant VE pamatus. Kasimo apimtys priklauso nuo grunto. Maždaug 30 m diametro duobė kasama iki 5 metrų gylio centrinėje 			

Veiklos analizė			
<p>dalyje. Konkretus pamatų dydis yra apskaičiuojamas rengiant techninių projektą</p> <ul style="list-style-type: none"> • numatomi fiziniai aplinkos pokyčiai: <p>žemės ūkio teritorijoje atsiras labai aukšti technogeniniai statiniai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • transportavimo poreikiai: <p>tik elektrinių atvežimo ir jų utilizavimo metu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • statybos, eksploatavimo, uždarymo trukmė: 20-30 metų. • kiti aspektai ar jų kombinacijos: nenumatoma. 			

Veiklos sąlygojamų teritorijų pokyčių analizė			
A dalis	B dalis		
<p>Teritorijų pokyčiai</p>	<p>Pastabos</p>	<p>Teritorijų pokyčių reikšmingumo įvertinimas (nereikšmingas/mažai reikšmingas/reikšmingas)</p>	<p>Pastabos</p>
<p>Tikėtini teritorijų pokyčiai, jų priežastys ir juos sukeliančios veiklos rūšys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natūralių buveinių tipų ploto ir (arba) rūsių buveinių ploto sumažėjimas: <i>nebus</i> • didelis rūsių trikdymas: <i>nebus</i> • natūralių buveinių ar rūsių užimtų plotų suskaidymas: <i>nebus</i> • rūsių ar populiacijų tankumo sumažėjimas: <i>nebus</i> • invazinių rūsių išplitimas: <i>nebus</i> • medžiojamujų gyvūnų ir verslinę reikšmę turinčių žuvų rūsių ištaklių kitimas: <i>nebus.</i> • gyvūnų maitinimosi, migracijos, veisimosi ar žiemojimo vietų suardymas: <i>Gali turėti nereikšmingą poveikį juodujų gandrų, mažųjų erelių rėksnių ir gervių populiacijos perskridimo metu ir migravimo laikotarpiu, taip pat mažiesiems ereliams rėksniams maitinimosi</i> 			

Veiklos sąlygojamų teritorijų pokyčių analizė			
<p><i>laikotarpiu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> hidrologinio režimo pokyčiai, iškaitant vandens cheminių ir fizinių savybių kaitą, eutrofifikacijos padidėjimą daugiaumečių bei metinių vandens lygio svyravimų apimties bei periodiškumo pokyčius: <p><i>nebus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> žemės naudmenų struktūros ir vyraujančių žemės ūkio kultūrų pokyčiai, miško kirtimai (pagal plotą ir iškertamos medienos tūrius), sausinamos žemės plotas (ha): <p><i>nebus išskyrus nedidelius plotus užstatytus vėjo elektrinėmis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> gruntinio vandens slūgsojimo gylio pakeitimai, reljefo pakeitimai: <p><i>nebus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> eolinių procesų pasikeitimas, erozijos suaktyvėjimas: <p><i>nebus.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> kiti pokyčiai (organizatoriaus nuožiūra): <p>-</p>			

Informaciją, reikalingą planuoojamas ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumui nustatyti, pateikė:

VšĮ „Darnaus vystymosi centras“ direktorius, ekologas Liutauras Stoškus, A. Stulginskio 5-43, LT-01115 Vilnius, tel.: 8-687 97311, info@dvcentras.lt. 2023 08 12.

Plano ar programos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą nustatė: